

ח' בכסלו תשע"ח
26 בנובמבר 2017

לכבוד חברי השופט ד"ר יורם דנציגר

את חברי הטוב השופט יורם דנציגר הכרתי (למעט פגישה אקראית ורגעית אחת) רק כשנתמנה לבית המשפט העליון ב-2007, ועל אתר – דומני – נוצרה כימיה בינינו, שהפכה לידידות אישית עמוקה לאורך כל שנותינו בצוותא על כס השיפוט וסביביו – והרבינו לשבת יחדיו בדין. אכן בתחומים מסוימים איננו "מאותו הכפר" – השקפותינו האישיות שונות במקצתם, במנעד שבין דתיות ציונית לבין חילוניות ציונית – אבל במרבית הנושאים האנושיים והמשפטיים השקפותינו קרובות, בראש וראשונה בסוג של ליברליות ובית הלל טבוע. כשפרשה חברתנו השופטת אילה פרוקציה התפרק חלקית "הרכב וירטואלי" ותיק שלה יחד עמי וחברנו השופט (לימים המשנה לנשיאה) גיוראן, ומיד צירפנו אליו את יורם והיינו "מיתולוגיים" לאורך שנים.

יורם הוא בראש וראשונה מה שקרוי, בלע"ז שהפך כמעט למושג עברי ללא מהדרין – "מענטש". חידה היא מדוע לא יסדה העברית התקנית מקבילה ל"מענטש", אך לצד "בן אדם", התרגום הפורמלי, מייצג "מענטש" תכונות של "דבר מה נוסף", של יושר ויושרה ומוצקות ערכית, ויורם ניחן בכך בשפע. לא בכדי אהוב הוא על כל יודעיו, בטוב ליבו וטעמו וברוחו הטובה, המסתירה לעיתים כאב, כאילו לא נגעו זה בזה הכאב והחיוך.

כמשפטן, הגם שיורם בא מן המשפט האזרחי-מסחרי כעורך דין מצליח לאורך קרוב לשלושה עשורים, ולא מן הליטיגציה השוטפת בבתי המשפט, השתלט מהרה על ענפי המשפט כולם ללא יוצא מן הכלל – פלילי, ציבורי, נזיקין ועוד ועוד. גם אם לא היה כל ימיו "עורך דין של אולם", היה במהרה ובמובהק ל"שופט של אולם", שידע למזג רוח טובה ואורך רוח, עם תקיפות עדינה אך מובהקת במקום שזו נדרשה. פסקי דינו בכל התחומים מלומדים, מן הסוג שנלמד ויילמד, מהם גם מובילים בתחומם. אכן, רבים מזכירים את הפולמוס בין הנשיא בדימוס אהרן ברק לשופט דנציגר בענין הלכת **אפרופים**. כשלעצמי דומני שהפולמוס הועצם יתר על המידה; ראו למשל דבריי בע"א 8300/15 **רשות הפיתוח לבנין נ' מוצרי מלט**, פסקה י"ז (2017), כי לשיטתי אין הבדלים דרמטיים בין הגישות השונות, בודאי במובן האופרטיבי. אך נושא זה הוא רק אחד מני רבים באוצר השפיטה שמותיר יורם בפרישתו.

כשלעצמי בחרתי להזכיר דווקא פסק דין בתחום רחוק מעיסוקיו ה"קלאסיים" של יורם, והוא שפיטת נוער. זהו פסק הדין בע"פ 49/09 **מדינת ישראל נ' פלוני** (2009) בו פרס יורם משנה שלמה לגבי שפיטת נוער, תוך תרגום ליברלי – ואופטימי – של כוונת המחוקק בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) תשל"א-1971, באופן שהטעים ומיקד את תכלית השיקום. פסק דין זה הפך פינה ויתד לפסיקה רבה בתחום הנוער, ואין ספק כי כל פורום שיפוטי הנדרש לגזירת דינם של נער או נערה, משוה אותו לנגד עיניו. אין פירוש הדבר שבכל מקרה יינקט הליך שיקומי – ישנם בהחלט מקרים של פשיעת נוער חמורה המצדיקה מאסר מאחורי סורג וברית, אך דרך המלך היא שיקומית, וככל הניתן יש לילך בה.

יורם – איש משפחה למופת – החליט על פרישה מוקדמת, למגינת ליבם של מוקירי תרומתו הרבה, המשמעותית מאוד, לבית המשפט העליון ולצדק בישראל. רצונו של אדם כבודו, אך עשור כהונתו של יורם ייזכר במובהק לטוב ולחותם, ובלבי יהא נצור תדיר בחיבה עמוקה.

בברכה,

אליקים רובינשטיין